

TUFË
URATASH

GROTTAFERRATA
Shtypshkronja « Shën Nilë »

— 1942 —

TUFË

URATASH

GROTTAFERRATA
Shtypëshkronja «Shën Nilë»
1942

U pa dhe u pëlqye
Grottaferrata, 15 Gusht 1942

Arhimandritë Eksark
☩ ISIDORË KROÇI

Tufë uratash !

Vellezërve të dashurë shqiptarë e dhurojmë.

Përbanë katër pjesë:

I. - Urata të ndryshme si mbas nevojës të shpirtit krishterë.

II. - Vjersha fetare bashkërisht me muzikën e tyre.

III. - Mësime të para të Katekismit.

IV. - Mënyra me shërbye Liturgjin.

Pjesa e parë ësht e përkthyeme nga libra liturgjike prei Prof. S. Kolea.

Pjesa e dytë ësht marrur nga « Canti Sacri » G. Schirò, Napoli 1907, (N. I-XIII) e nga « Kënga të shëntëruara » G. D. Qirias, Sofia 1906 (N. XIV-XVII).

Pjesa e tretë ësht e përkthyeme prej të përmendurit Prof. S. Kolea nga teksti i Katekismit Piut X me ndryshime të lehta ndër pjesë që i përkasin ndër çeremonina Lindore.

Pjesa e katertë ësht e marrur nga botimi: Fan Noli sot e përdorur në Shqiperi.

Grottaferrata, 6 Gusht, 1942.

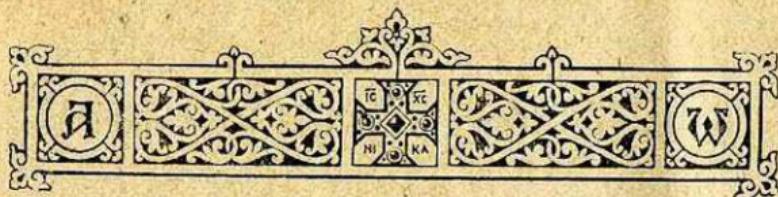
At LORENC TARDO

ΑΓΙΟΣ ΑΓΙΟΣ ΑΓΙΟΣ

ΚΥΡΙΟΣ ΣΑΒΑΘΟ

URATA TË MËNGJEZITË

Shënt Perëndî, Shënt i Fuqishmë, Shënt i Pavdekur, mëshirô-na.

Lavdî Atit e Birit edhe Shpirtit Shënt, tanî e pérherë, e në jetë të jetëve. Amin.

Trinî e Tërëshëntë, mëshirô-na. O Zot, fali mëkat tonë. O Zot i Math, ndjej-i paudhësitë tonë; o i Shëntë, vështroj-i dhe shëroj-i sëmundjet tonë pér emërin t'ënt. Mëshirô, o Zot, mëshirô, o Zot; mëshirô, o Zot.

Ati ynë që je ndë qiell, u-shëntëroftë emëri yt. Arthtë mbretërija e jote, u-bëftë dëshira e jote si ndë qiell edhe mbi dhë. Bukën tonë të përditëshme ep-na-e neve sot; edhe fal-na-i fajet tonë, sikundër edhe ne u a falim fajtorëve tanë, edhe mos na shtier ndë ngasje, po shpëtô-na nga i ligu. Se jotja ështe mbretërija, edhe fuqia edhe lavdia e Atit e Birit edhe Shpirtit Shënt, tanî e pérherë, e në jetë të jetëve. Amin.

Të ngriturë nga gjumi, të bjemië ndër këmbë, o i Mirë, ty, dhe ty, o i pushtetëmë, të këndojetëm' me zê, lavdërën' e Engjëjvet': I shenjtë, i Shenjtë, i Shenjtë je, o Zot; më hirin' e të luturavet' të Nënës' së Zotit, kij për ne mëshirë.

O Zot, që më bëre, të ngr'hem i gjallë nga gjumi dhe nga shtrati, më ndritëshò mëntë, dhe çel-më zëmër' e buzë, aë, ty Trinij' e Shenjtë, të të lavdëronj: I Shenjtë, i Shenjtë, i Shenjtë je, o Zot; me hirin' e të luturavet' të Nënës' së Zotitë kij për ne mëshirë.

Dotë vinj' mbë papriturë, Gjyqëtar i hyjëmë, dhe veprat' të sicilitë do dalin' në faqe; po ne, në mes të natësë, do këlthijëm' me frikë: i Shenjtë, i Shenjtë, i Shenjtë je, o Zot; me hirin' e të luturavet' të Nënës së Zotitë, kij për ne mëshirë.

I ngriturë nga gjumi, vinj të të falem ty e Shenjta Trinijë; sepse nga e shuma mirësija e jote, dhe nga durim' i math e i tepërë, nuk' uzëmërove me mua të plogetin' edhe mëkatarinë, dhe nuk me shduke bashkë më paudhërijatë, po të udhëms për mua, dhe tek qesh' i humburë, më ngrite të mëngonj, për të lavduruarë pushtetin t' ende.

Dhe tashti shëndri-më sitë të mejtimitë, çel-më gojën' t'ime të munt të thellonj fjalët që ke thënë, dhe të kupëtonj porosijatt' t'ende, dhe të vënë në vepërë dëshërimin' t'ende, dhe të rënë lavdëra, me zëmër' të penduarë, dhe të lumëronj emërin' të Atit' e të Birit' e të Frymës' së Shenjtë, tanë e përgjith' mon' e në jet' të jetëvet'. Amin.

Besoj më një Perëndî, Atin e têrëfuqishim, krijetarin e qiellit e të dheut, dhe të gjithë të dukurave e të padukurave.

E në një Zot Jesu Krisht, të vetëm Bir të Perëndisë që lindi prej Atit para gjithë jetëve.

Dritë prej drite, Perëndî e vërtetë prej Perëndie të vertetë, që lindi e nuk' u-bë, të bashkëqënurshmë me Atin, me anën e të cilit u bënë të gjitha.

Që për ne njerëzit dhe për shpëtimin tonë xbriti prej qiejvet dhe u-mishërua prej Shpirtit Shënt dhe Virgjérës Marî dhe u-bë njeri.

Që u-kryqësua për ne më kohë të Pontit Pilat dhe vojti dhe u-varrua.

Dhe u-ngjall më të tretën ditë pas Shkronjavet. Dhe u-ngjit në qiell e ndënji më të diathtë të Atit,

dhe do të vinjë prapë me lavdî të gjykojë të gjallët e të vdekurit, mbretëri' e të' cilit do t'mos ketë mbarim. Dhe më Shpirtin Shënt, Zotin e Jetëdhënësin, që dërgohet prej Atit, që adhurohet e lavigjohet bashkë më Atin e më Birin, që foli me anën e Profetave.

Më një Kishë të Shëntë, të Pergjithëshme, është Apostollore.

Rrëfej një Pagëzim për ndjesë të mëkatëve.

Pres ngjalljen e të vdekurve dhe jetën e hotës që vien. Amin.

Urata Sh. Mërijesë

Ty, o Nën' e Zotitë, të kam kushtuarë shpirtinë, dhe trupin' edhe zëmrënë dhe mëndjenë t'i-me; fal'i shpirtit' t'im' ato që janë për të të mira dhe të mbara dhe më shtyp në trup lakëmijat' të mishitet; këthill-ma zëmërën' t'ime, e thjeshta mbi të thjeshtatë, dhe step-më nga të sjellurat' të prapa të mëndjesë. E dlira mbi të dhiratë, tulat-më trubullimet' që më kanë ngjallurë mëkatat e mijë.

Ty Të kushtova shpirtinë, o Zonjë: ti me prij; ti ruaj-më dhe shpëto-më së ligës edhe leqevet që më ngref armiku, i cili, pa pushim, më loth e më mundon.

Urata pér Engjëllin' e Rojesë

O Engjell' i hyjiëmë, i shënuar' nga Zoti
pér të më ruajturë shpirtinë, pas shëmbëllës' së
tijë, këqyr gjithë mëkatat' të shpirtit' t' im', të

ngratë, me sy përdëllimi; shpëto-më nga leqet' të
shuma të të ligutë, dhe lut'iu Perëndisë të më
ket' mëshirë në ditën' e gjyqitë.

O Engjëll' i Shenjtë, që je Kuidestar mbi shpirtin' t'im' të ngratë, dhe mbi jetën' t'ime p'ot' helëm' e hidhërime, mos më lër nga dora, mua më katarinë, dhe mos m'ulargo për shkak se kam qënë i sdredur' e pafrënë jetënë t'ime; mos i lër shesh të ligutë, të më vëré poshtë, tuke më mburrusurë këtë trup të mortënë; më mba dorën' t'ime, të dobët' e të ngáthetë, dhe më prij në rrugën' që çon në shpëtim. Po, vërtet', o Engjëll'i shenjt' i Perëndijësë, ti që ruan e mpruan shpirtin' t'im' të mjerë edhe trupin' t'imë, më fal për gjithë fajet që të kamë hidhëruarë ç'do dit të jetës s'ime, dhe për ato që ndofta të kam bërë sonte (të kam bërë sot), dhe pruaj-më edhe sot (edhe sonte) nga gjithë të ngaçmuarat' të kundrështarit' t'im', që mos të bjenj në faje, të zëmëronj Zotinë dhe lut'iu Perëndijëse, të më fortësonjë në frikën' e tijë, dhe të më bënj' të vlerë për të qënë robi i mirësijës' së tijë. Amìn.

Uratë mbë të ndenjurë në bukë

Bekò, o Krisht o Zot, të ngrënët' dhe të pirët të robëvet' të tu, se je për jet' i Shenjtë, tanë e për gjith' mon' e në jet' të jetëvetë. Amin.

Urata mbë t'ungriturë nga buka

I Bekuarë Zoti, që na ka mëshirë dhe na ka ushqyerë që mbë të rijet' t'enë; ti që i ep ushqiminë ç' do trupi të gjallë, plo-na me gëzim dhe ngazëllim zëmratë, që ne, tuke pasurë për vëhte gjithë herë gjithë sa na duhenë, të mundim' me të tepërë, të derdhim' ndihmën' t'enë, për ç' do vepër' të mirë, në ëmër' të Jesu Krishtitë, t'en' Zoti, që bashkë me të cilinë dhe bashkë me Frymën' e Shenjtë, të ka hije lavdi, pushteti, nderim' e adhurimi, për të gjat' të shekujvetë. Amin.

Për ty, o Zot, lavdî, për ty, i Shenjtë, lavdî, per ty, o Mbëret, lavdî që na dhe ushqiminë dhe na gëzove zemërënë; na plo tashti shpirtinë me Frymë të Shenjtë, që, përpara teje, të dalim' fa-qebardhë, dhe mos të turpërohemi, kur të shpërblejsh sicilinë pas vepravet' të tija.

URATA TË MBRËMJESË

Të falem, o Zot, për ditën që shkova; të lypënj të shkonj dhe darkën dhe natën pa rën' në mëkatë, ashtu, o Shpëtimtar, mi' fal edhe shpëto-më.

Të lavdëronj, o Zot, për ditën që kalova; të lypënj të shkonj dhe darkën' dhe natënë pa rënë në ngacmije; ashtu, o Shpëtimtar, m'i fal edhe shpëto-më.

Të lumëronj, i Shenjtë, për ditën që shkova; të lypënj të shkonj dhe darkën' dhe natënë pa ngecur' në leqet' të frymës' së ligë; ashtu, o Shpëtimtar, m'i fal edhe shpëto-më.

Ti më shëndrî sytë, Krisht o Perëndî, se mos më zërë gjumi i rëndë si mortja; që mos të ket' armiku të thot: E vura poshtë.

Ti m' ubëj, o Zot, ndihmëtar i shpirtitë, sepse kam të shkonj për mes shumë kurthesh; ti syresh më ruaj e më shpëto, i Mirë, si zëmërë-dhimshurë që je për njerëzijënë.

Ti, o Zot, e din se s' kanë të fieturë armiqët' të mij, që nuk' i shef syri, dhe ti prap' e din

sa i dobët është ky mishi i im' i mierë, që ti krijove vehtë; andaj' në duarët' t'ende do besonj shpirtin' t'imë. Mbulo-më me krahhët' të mirësijës s'ate, se mos më zërë gjumi i rëndë si vdekja; shëndrî-më syt' të mëndjesë me dritën' e fialëvet' të hyjëme t'ende; dhe sgjò-më nga gjumi në kohën' e voliturë, për të të lavdëruarë, si i Mirë i vetëm që je, dhe që të dhimsurë ke për njerëzijënë.

Sa dot' jet' i tmerrëmë gjyqi i yt', o Zot, kur përpara Engjëjvet', të dalin' njerëzija, të hapën' radhuarëtë, të sqyrëtohen' veprat; të qyren' mejtimetë. Qysh ka për të qënë pleqnimi për mua, të zerin' në mëkatë? Kush dot' më shuanjë flakënë? Kush dot' më shdrinjë të errëtit'? Po s' pate mëshirë, ti, o Zot, për mua, si zëmërdhëmsurë që je për njerëzijën.

Dhe ep-na, o Zot, tek' vemi për të fieturë, të prëjtë trup' e shpirti; dhe ruaj-na nga gjumi i verbët' i mëkatësë, dhe nga ç' do të shfaqurë të errit' dhe të natësë. Tulat ndezën' e epshëvetë, shuaj-i shigjetatë, të ndezëta flakë, që sjellën kundër nesh i ligu me kobë; step ndër ne të shkumlëtit' të digavet të mishitë, dhe fik-na gjith

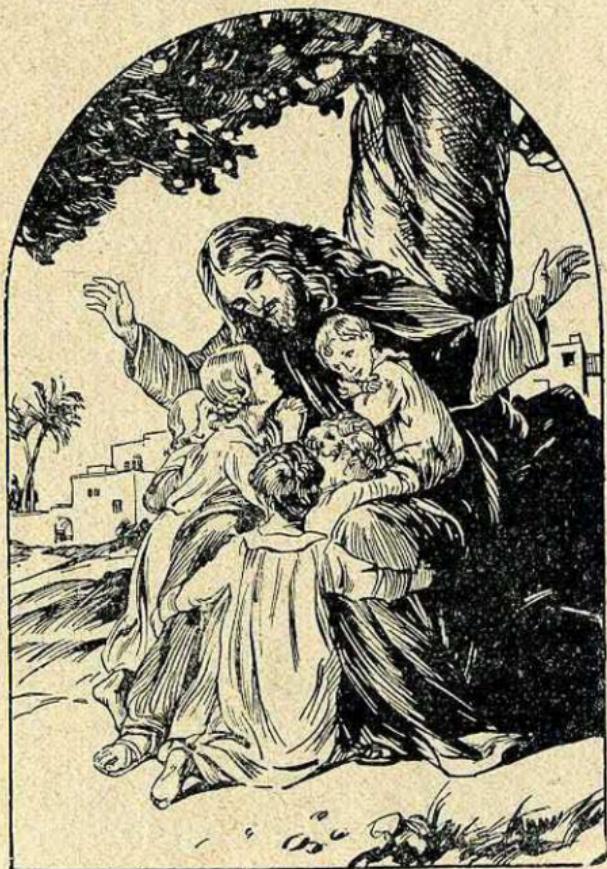
mejtimet që kanë të bëjën' me baltën dhe me lëndënë. Dhe na fal, o Zot, mëndje të vërgjilëtë, gjyqime të urtë, zemërë të esullë, të fjeturë të lehëtë, të dlirturë nga gjithë trillimet të të ligutë. Dhe na sgjò nga gjumi, për kohën' e uratësë, të mbajtur' të patundurë mbi porosijat' t' ende, dhe me të kujtuarët' të gjykeqevet t'ënt', të ngulur pa të luajturë në mëndjenë t'ënë. Na fal që përnata të kemi në gojë të lavdëruarët' t'ënt që të lumërojëmë, dhe të të bekojëmë, dhe të të lëvdojëmë të nderëtin' së gjithash dhe të madhësh-tuarin' emërinë t'ënt, të Atit' e të Birit' e të Frymës' së Shenjtë, tanë e për gjith' mon' e për jet' të jetëvetë. Amin.

Urata Zotit' Krisht nga ana e fëmijëve

O Zoti Jesu Krisht, që qase në prëhëre fëmijët' të vegjëlë, kur të erdhën' përanë, prit dhe prej gojës's'ime, që jam fëmijë i ytë, këtë uratë darke; ruajmë ndënë hijen' e krahavet' të tu, që të më zërë gjumi dhe të flenj i qetë; dhe më sgjò nga gjumi, në kohën' që duhetë, për të të lavdëruarë, si i Mirë i vetëmë që je, dhe që të dhimsurë ke për njerëzijënë.

Uratë për të rriturit në moshë

Yn' Zot o Perëndijë, në qoftë se kam rënë
në mëkatë sot me fialë, me punë dhe me të men-
duarë, më fal si i Mirë që je, dhe që të dhimsurë

ke për njerëzijënë; më ep gjumë të qetë dhe të
patrubulluarë dhe ruaj-më e shpëto-më nga gjithë
të msyjturat' dhe kurthet' të të ligutë; dhe ngrej-

më nga gjumi në kohë të voliturë, për të të lav-dëruarë se ti je i bekuarë me Birin' t'ënt të vetëmë, dhe me Frymën' t'ënde të shenjtë mbi të shenjtatë, sot e për gjith' mon' e për jet' të jetëvetë. Amin.

URATA SH. MËRIJËSË

O Virgjér' Nën' e Zotitë, gjëzuash o e gëzuarë, Mërijë Hirëplotë, yn' Zot baskë me ty; e bekuarë ti ndër gjithë grat, dhe e bekuarë pema e gjiritë t'ënt, se Shpëtimtarin' linde të shpirtëvet t'anë.

Ndënë mëshirën t'ënde vijëm' të shtrehim' kryetë, o Nën' e Perëndijësë, mos na huth tej' të luturat' në ditë të ngushtë, po na shpëto rreziqëvet' e vetëma e dëri, e vetëma e bekuarë.

Po pata shpresën' t'ëndë, që nuk' ka të fikurë, o Nën' e Perëndijësë, do kem edhe shpë-

O Shën Mërija, lutu për ne.

timinë; kur të kem mprojën' t'ënde, e dlira mbi
të ddiratë, nuk dot' kem më frikë; i veshurë me
hijen' e mprojës' s'ate vetëmë, si me pëqir të he-
kurtë, dot' u bjenj në shpinë armiqëvet' të
mij' dhe dot' u apënj dërmënë; dhe, mbë të rën'
ndër këmbë për ndihmënë t'ënde, pa an' e masë
të fortë, të klithënj me të madhënë: Më sgjò, ti,
o Zonjë, nga gjumi i errësirësë, për të të lavdë-
ruarë, me hirin' e fuqijësë, që ke nga Bir' i Zo-
titë, i cili përmes teje mori trup njeriu.

URATË PËR RRËFIMINË

O Zoti Krisht, o Perëndi, ti që me të vuajturat' të tua mjekove të vuajturat' të mijë, dhe më shërove plagëtë me plagët' të tua, më fal të derdhënë lotë nga thelbi i zemërës' për sajet' të shuma që ty të kam berë; më sbut trupin' t'ím' me erën e trupit' t'ënt, që falën jet' të gjallë, dhe ëmbëlso-më shpirtinë, me gjakun' t'ënt të shtrenjtë, nga helmi që më bëri të pinj i kundrejëmi.

Larto gjer tek ti mënt' të mij' që janë rrëkellyerë poshtë, dhe nxir-më nga të thellat' të gavërës' së humbjesë; se nuk kam të penduarë, s'kam të ngashëryerë të shpirtit' dhe të zëmërësë, nuk, kam lotë të luturi, lotë që, si bir, të munt të më këthejën' në trashëgim të vehtë.

Më është errurë mëndja pas trocevet' të jetësë, dhe s'kam më fuqijë të ngrenj syt' tek' ti me zëmërë pikëllimi, nuk ngrohem dot' me lotët' të mallit' për ty.

Porse ti, o Zot, Zoti Jesu Krisht, thesar' i gjithë të miravet', me fal pendim të plotë, dhe zëmërë

të palodhurë për të të kërkuarë; dhuro-më hirin' t'ënt, dhe përsërî tek unë duk' e shëmbëllimet' të fytyrës' s'ate. Un' ika e të lashë, po ti mos më lër; dil të më kérkojsh, ço-më përseni në kullo-tën' t'ënde, më qas bashkë me berret' të grigjës' që kë sgjedhurë, dhe mba-më njësh me 'ta me barin' e mështerëvet' të hyjëme të tua; me hir të të luturavet' nga an' e Nënës' s'ate, të dlires' imbi të dliratë, dhe nga an' e gjithë shenjtorëvet' të tu. Amin.

Uratë Zotit' Krisht për t'i kërkuarë pendesë

Më ep të derdhënj lotë sikundër, o Zot, i dhe një hërë moti gruas' mëkatare, dhe fal-më të të lagënj me lot' këmbët' të tua, që më kan' shpëtuarë nga rruga e gabimitë, dhe të të shtronj përpara, si erë të myshkëtë, një jetë të kulluarë, të ndrequ'r nga pendimi; që të dëgjonj dhe unë zërin' t'ënt të thotë fjalët' që uron shpirti: Të shpëtoj' besimi i ytë, shko në rrugë të paqitë.

Do donjam, o Zot, me lotet' të mij' të shlyenj nga radhuari fajet' që kam bërë, edhe sa më mbetet' të rronj më në jetë, t'e shkonj në të

penduarë, o Zot, për të të sbuturë; po më kobon armiku, dhe më lufton shpirtinë; ti, o Zot, shpëto më gjer sa s'kam harriturë në fundin' e humbjesë.

URATA PARA KUNGIMITË

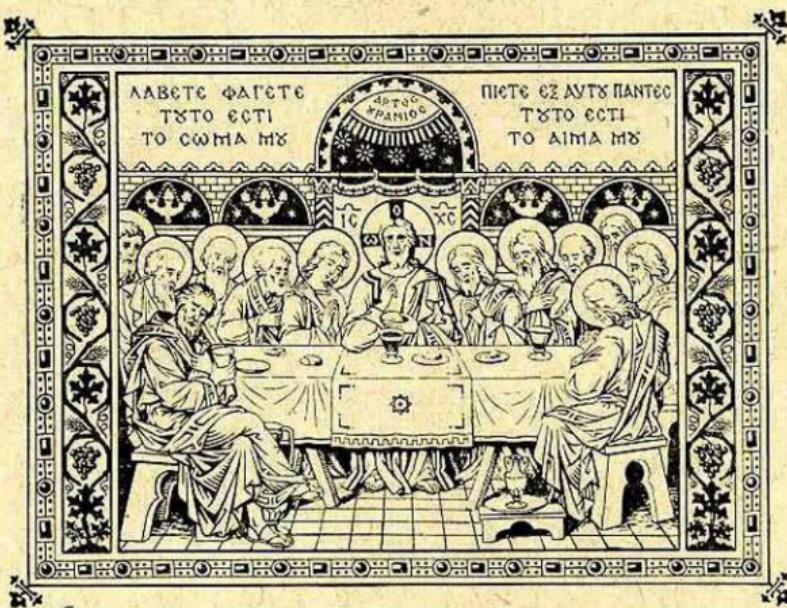
Besoj, o Zot, dhe rrëfej se ti je me të vertetë Krishti, i Bir' i Perëndisë së gjallë, që erdhe në botë për të shpëtuar mëkatarët, nga të cilët i pari jam unë.

Edhe besoj se ky është vetë Trupi yt i kulluar, dhe ky është vetë Gjaku yt i çëmuar. Të lutem pra: mëshirô-më, dhe ndje-m' i fajet, të dashura dhe të padashura, me fialë, me punë, me dijë dhe padije, dhe vlerësô-më të pjesëtoj pa dënim Mysteret e tua të kulluara, për ndjesë mëkatash, dhe për jetë t'ameshuar. Amin.

Më ngazëllove me mall, o Krisht, dhe më ndryshove me dashurinë tënde perëndishme; po digj-i mëkatat e mia me ziarr te palëndëshm dhe vlerësô-më të rrafshohem me gjëzim te ty, që të madhështoj, duke kercier ardhiet e tua të dyja, o i Mirë.

Nër shkëlqimet e shëntorëve t'ënt si do të hyj unë i pavyeri? se, në guxofsha të hyj bashkë nën sëroren, këmisha më tregon, se s'është e dasmës, dhe i lidhur do të nxirem jashta prej Engjëjve. Spastro, o Zot, ndyrësin' e shpirtit t'ím dhe shpëto-më si njerzidashës.

Merni hani ky është trupi im

O Zot njerzidashës, Zoti Jesu Krisht, Perëndia ime, të mos më bëhen për gjykim këto të shënta, nga që jam i pavyer, po për paqësim dhe shëntërim shpirti, dhe trupi, dhe për vlesim të jetës dhe Mbretërisë së ardhëshme. Eshtë e mirë për mua

t'i ngjitem Zotit', dhe të vë te Zoti shpëresën e shpëtimit t'ím.

Nuk' e vëjenj, o Zot, të hyjsh ti ndënë strehën' e shpirtit' t'ím' të skulloqurë; po, sikundër qase të shtrihesh në shpellën' dhe në grazht të kafshëvet', dhe të rrijsh në vatërën' e Simon të strokuri', tuke unjgjur' vehtenë gjer mbë të qasur' përanë gruan' mëkatare, si ç' jam edhe vehtë, po ashtu pëlqe të hyjsh tashti në grazhdin' t'ím të kredhur' në këllirë, se dhe vehtë jam i vdekur' dhe i strokurë; dhe si nuk' t'ugërdit' nga goja e ndohët' e gruas' së ligë, kur të puthëte këmbët' të tua të shenjta, gjithaqas, o Zot, o Perëndija e ime, mos të të vinj' të ndohë nga unë mëkatari; po si i Mirë që je dhe dhimsurinë ke për nje-rezijënë, më fal të marënj pjesë dhe unë nga i shenjti përmbi gjithë të shenjtëtë, trupi dhe gjaku i ytë.

Kungimi që po marënj, o Zot, nga mëshëtarët' e tu të shenjtë, mos qoftë për qertim a për dënimin' t'ím, po për të shëruarë shpirtin t'ím dhe trupin.

URATA TË FALURI NDËRSE PAS KUNGIMIT

Te falem ty, o Zot, o Perëndija e ime, se nuk' më hudhe tejë mua mëkatarinë, po më bërë mbarë tē hynj pjesëtar në shënjtërimet' t'ënt. Të falem se me gjithë që nuk' e vëlenj, pëlqeve tē kungonj

dhuratat' tē tua, tē këthill' e tē ku'luara, tē sbri-tura qjellitë. Po, o Zot, që dhimsë ke pér njerë-zijënë, që pér ne dhe vdiqe dhe ungjalle prapë dhe që pér tē bekuarë dhe pér tē shenjtëruarë shpirt' trupet' t'anë, na dhe këto mështere, dhurata drojëplota që falin' jet' tē gjallë, bëj që dhe pér mua tē jenë pér shërim tē shpirtit' dhe tē

trupitë, për të shporrur' largë ç'do far' prapësije, për t'u dhënë dritë syvet' të zëmërës s'ime, për të më paqësuarë fuqijat' për të shpirtitë, për besë të patundurë, për dashurim të thjeshtëmë, për të më shtuarë dijënë, për të mbajt' e ruajturë porosijat' t'ende, për të më shumuarë hirin' t'ënt të hyjëmë dhe për t'uaviturë në mbretërijën t'ende; që tuke qën' i pruajturë, me anën' e tyre, në shenjtërimin' t'ënt, të kem të kuitonj hirin' t'ënt gjith' monë, dhe më të mos rronj për vehtenë t'ime, po për ty, Yn' Zot dhe bamirës i ynë. Dhe kur të vinjë dita, të ndahem nga kjo botë, me shpëresën' e njëj jete që nuk ka të mbaruarë të shkonj në të prëhëtit' që nuk ka të sosurë, ku, pa të pushuarë, kumbojën' brohorijat' të lume të atyre që Kremtojën festë dhe ku mbretëron, pa an'e pa masë, gëzim'i atyre, që në fytyren' t'ende kë-qyrin' bukurijënë, që nuk' gjindet' goja të munt' t'e rrëfenjë. Se ti je për ata që të kanë mallinë, dëshira e vërtetë edhe të ngazëllyerët' që s'ka si tregohetë, o Krisht, o Zot i ynë, dhe ty të lumëron Krijesa e tërë, për të gjat' të shekujivet'. Amin.

Të falendërojmë, o Zot njerësëdashës, mirë-bërës i shpirtëvë tonë, se dhe me ditën e sotme

na vlerësovë për Mysteret e tua qiellore dhe të pavdekura; pre-na-e drejt udhën, pshet-na ne të gjithë me frikën tënde, rua-na-e jetën, shigurô-na-e përcapet, me uratat dhe lutjet e Hyilindëses së lavdëruar dhe gjithmon-Virgjërës Mari dhe të gjithë Shëntorëve tënt.

Uratë e sh. Vasilit të math

Zoti Krisht, o Perëndî, Ty, o Mbëret' i shekuivet' dhe Kryejtës i gjithsejësë, të falem për të gjitha të mirat' që më dhe si dhe për të kunguarët' që pata në të shenjtat' mështeret' të tua, që falin' jet' të gjallë.

Ty pra, o i Mirë, që për njerëzijënë, je zëmë-rëdhimsurë, të lutem të më ruajsh ndënë mprojënë t'ende edhe ndënë hijën' e krahëvet' t'ënt; dhe fal-më të kem pjesë në shenjtërimet' t'ënt, me zëmër' të kulluarë gjer në funt të frymësë, për të m'undjerë fajtë dhe për të gëzuarë jetë të pasosurë. Se ti je buka e jetësë, burim' i shenjtërimit, daritës i të miravetë; dhe ty të ngrëjëm' lavdinë, së bashku me Atin' dhe Frymën' e Shenjtë, tanë e për gjith' mon e në jet' të jetëvet. Amin.

Doksologja

Të hymnojmë; te bekojmë, të falemi, të lavdërojmë, të falendërojmë pér lavdinë tënde të madhe.

Zot Mbret, Perëndi qiellore, At' i tërëfuqishim, Zot Bir i vetëm Jesu Krisht edhe Shpirti Shënt.

Zot Perëndi, qengj'i Perëndisë, i Biri i Atit që ngre mëkatën e botës: mëshirô-na, ti që ngre mëkatat e botës.

Prit faljen tonë, ti që rri më të diathtë të Atit, edhe mëshirô-na.

Se ti je Shënt i vetëm, ti je Zot' i vetëm Jesu Krishti, pér lavdî të Perëndisë Atit. Amin.

Pér dita do t' të bekoj dhe do të lavdëroj emërin tënt pér jetë e më jetë të jetës.

Vlerëso-na, o Zot, këtë ditë të ruhemë pa nonjë mëkatë.

I bekuar je, o Zot, Perëndi' e etërve tanë dhe emëri yt ësht i kënduar e i lavdëruar më jetët. Amin.

Le të jetë, o Zot, përdëllimi yt mi ne, sikundër kemi shpresuar më ty. I bekuar je, o Zot, mësomë të drejtat e tua. (*tri herë*).

O Zot, ke qën strehë e jonë bres pas brezi. Unë thashë: o Zot, mëshirô-më; shërô Shpirtin t' im, se fëjeva te ty.

O Zot, më ty gjeta strehën: mëso-më të bëj
dëshirën t'ënde, se ti je Perëndia ime.

Se pranë teje është burim jetë, më dritën tënde
do të shëkojmë dritë.

Zgjat-e përdëllimin tënt mi ata që të njohin.

Shënt Perëndi, shënt i Fuqishmë, Shënt i Pav-
dekur, mëshirô-na.

TË LUTURA ZONJËS' SH. MËRIJË PËR NEVOIJA TË
NDRYSHËME TË JETËVE DHE PËR T'I LYPURË
TË PËRKRAHURIT' TË SAJE

E Shenja mbi të Shenjtatë, Zonjë Nën' e Zotitë, ti që je ndriturit' të shpirtit' t'im' të errurë, ti shpëresa, ti streha, mpështetja, ngushullimi, ngazullim' i imë, të falëm se mua, që jam i pavle-

rë, më bëre të zotin' të hynj pjesëtar në trupin' e shenjtë dhe gjakun e shtrenjtë të Biritë t'ënt. Po o ti, që linde dritën' e vërtetë, shëndri-më syt'

të zëmërësë; o ti, që përftove burimin' e pavdekësë, më ngjall edhe mua që më ka vrarë faja.

O Nënë zëmërëdhimsurë e Zotit' të mëshirëmë, kij përdëllim për mua dhe fal-më të ngjethurë dhe të ngashëryerë në zëmërën' t'ime, dhe frymë të përvujturi në mëndjënë t'ime, dhe sqo nga robërimi gjyqimet' të mij'. Dhe gjer në funt të frymësë, ti më bëj të zotinë të marënj shenjtërimin' e shenjtëvet' mështare, me zëmërë të bardhë, që të kem shërim të shpirtit dhe trupit. Dhe më të derdhëni lotë të të lumëruar, të lavdëruarë gjith' ditët' të jetësë. Se Ti je e bekuarë dhe e lavderuarë për të gjat të shekujvetë. Amin.

Ti,ëmbëlsim' i Engjëjvet', gëzim' i të helmuarëvetë, përkrah e të Krishterëvetë, o Virgjér' Nën' e Zottitë, vër dorën' dhe shpëto-më bështjeret' të përjetëme.

Mbas si ne nuk kemi as faqe as sy nga shkaku se të shuma jan' mëkatat t'ona, ti o e Virgjërë Nën' e Perëndijësë, lut-ju atij' që ka lindur prej teje; se ka fuqijë shumë të luturit të Nënësë, për të sbutur Zotinë. Mos huth tej' të luturat' të bëra prej fajtoresh, o e nderëta, ti përmbi gjithë të

nderëtatë; se ësht' i mëshirëmë dhe ka në dorë shpëtiminë, ay që vuri vehten' e vuajti për ne.

Brezatë të gjithë ty të lumërojënë, o Virgjér Nën' e Zotitë; se ndëty pëlqeu të përshijet Krishti, Perëndija e jnë; që s'ka të përshijturë. Dhe ne jemi të lumturë që ty të kemi mprojë; se ti lute për ne ditën dhe natënë, edhe me të luturat' të tua shëndoshënë shqepet' të mbretërijësë. Andaj të këlthijëmë, tuke të lumëruarë: gëzuash o hirëplotë, Zoti bashkë me ty.

Gëzuash, o Nën' e Zotitë, e mveshura me hije përmbi gjithë sa janë të hijëshme në botë, gëzuash ti, o krua që jetën' vrijon për ne besëtarëtë; gëzuash o mbëretëreshë mbi gjithë sa janë dhe zonj' e krijesësë; e bekuara ti, gëzuash o e kthillëta mbi gjithë të kthillëtat'; e lumturuara ti, gëzuash o e kulluara mbi gjithë të kulluaratë; gëzuash ti galonjë; gëzuash o bujt' e hyjmë; gëzuash ti e dlira; e gëzuarë qofshë, o Nënë-Virgjëreshë; gëzuash ti o mblestëra e hyjm' e Zotitë.

Gëzuash o e papëlqura Nën' e Perëndijësë; qofshë e gëzuarë o shpres' e besëtarëvetë; e gëzuarë qofshë o dlorëtar' e botësë; gëzuash që shpë-

ton robërit' të tû nga ç'do breng' e troce; e gëzuarë qofshë o ngushullim i njerësvetë; gëzuash ti ndihëmë që falën jet' të gjallë; gëzuash kështjella e gjithë sa të klithinë; gëzuash cak të ndenjuri i hyjëm' i Zotitë dhe mal i shenjtëruarë.

Gëzuash, o Mbëretëreshë Nën' e Perëndijësë; gëzuash ti e vetëma shpëresë dhe ndihëmë e bijëvet' të vdekjesë; e gëzuarë qofshë o strehë shpëtimi dhe liqen i ndritëmë për jetën' e jetëse; qofshë e gëzuarë o fakull' e shkëlqarturë; e gëzuara ti ga'onj' e shenjtëruarë; gëzuash ti Parajsa, gëzuash o bujt' e hyjëmë; gëzuash ti ubëla që ndërshen me gulta ujët gjith' atyre që kanë mpështeturë shpresënë tek ti.

Uçfaqe qish' e shenjtë e Zotit' që s' përshihetë, o gjithësej' e dlira, me lutjet' të tua çfaq dhe zemrën' t'ime si qishë të hirës' së tij' të hyjëme, o mbëretëresh' e shenjtë mbi gjithë të shenjtatë, dhe ruaj-më të pacingurë.

O Mbëretëresh' e dlirë nga ç'do zhig' e blanë, që në gjë përftove të mirin' Perëndî, shpëto-më dhe mua, që jam rob' i ytë, dhe ruaj-më të pacen

ndëshkimit' të përjetëmë, që, i shpëtuarë shpirtinë, të kem të lavduronj mërekullijat' t'ënde.

Shenjtëror' e shenjtë e Hyjit' Perëndî, m'e gjërë nga qjejetë, dhe që je m'e shenjtë dhe nga Qerubimetë, o p'ot' me hïre Zoti, Virgjëresh' e shenjtë mbi gjithë të shenjtatë, derth hiret' e tua mbi shpirtinë t'imë dhe ndrit-më syt' të zemrësë, tuke më falur' ndjesën' e gjithë mëkatavet', me lutjet' të tua, që priten' me të nxehëtë.

Ty të keimi njohurë shpërvjerë të shenjtë dhe pallat dëfrimi edhe cak të dlirë, o Virgjér' e kulluarë mbi gjithë të kulluaratë; andaj' të bjem ndër këmbë të na dlirish shpirtinë, të ndragur' shumë plëngjesh, dhe praj' e cak të ndenjuri të Frymës' së Shenjtë t'e bëjish që lavdurata të të këndonj me besë dhe me mall të zemrësë.

Kij mëshir', e dlira përmbi gjith' të dliratë, për një shpirt që ty të ka mpështetur' shpresënë, dhe nga ti kërkon, me nat' e me ditë, ndihëmë të shpejtë, dhe me fuqijën' t'ënde, përmysi armiqëtë që po më luftojënë, që të të lavduronj, që brënda nga zemiëra të të madhëronj, ty Nënë të Zotitë, ty shprësë të patundurë.

Shumicë mëkatash më kanë mbuluarë përmbi kry' e sipërë; porsi një barr' e rëndë me kanë plakuarë një mijzérijë trocesh; të lutem pa pushim; mos më lër mbë nj' anë mua robin' t'ënt, në këtë dit' të ngushtë, po lehtëso-më barrënë me dhimsurijën' t'ënde.

I rrahuurë prej valavet' në detin' e jetësë, dhe i shkundulliturë nga erërat' të thëllimëta, që ngrëjin kundrështijatë, çonj zërin' tek ti, o Nën' e Perëndijësë, drejtomë tashti rrugënë në projtin' e pendimitë, të qet' e të lëryerë; tuke shëndërruarë në paq' e në fashë pështjiellën' e mendimëvetë.

Kush munt të rrëfenjë me gojë, o Virgjérë, vepërat' e tua, plot' me mërekullija? Se atë që s' mundin' të qyrin' me sy as rjeshtat' të Engjëjvet', ti munde t'embajsh, si fron i Qerubimëtë; atij' i lyp, e dlira përmbi gjith' të dliratë, të na ruanj' të gjithë nga cen' i ndëshkimitë, në ditën' e tmerrëme, që ka për të ardhurë.

Ti, o Zonjë, je begatij' e gjithë sa janë dorëhollë dhe ushqim e strehë për gjithë të vobegëtë dhe shpresa e bonjarvetë; dhe ty të lavdurojëmë,

ne të pikëlluarëtë, tuke të këlthiturë: o e Shenjt' e shenjtavet', nxito, sot, dhe shpëto-na, ne robërit' të tû, nga ç'do të gëciturë të frysavet' të liga, dhe nga ndëshkim' i rëndë, dhe nga të dënuarëtë për jetën' e jetësë.

Shpëto, o e Mira Nën' e Perëndijësë, atë që vjen të shtrohet ndë mprojën' e hyjëme të sqetullës' s'ate; se më kan' rrëthuarë shpirtin' t'im' të prujëtë, një dërmor' e madhe ngucimesh dhe trocesh, plëngjesh dhe rrëziqesh, dhe errësim i thelë verbimi të mënderëmë. Nxito të më ndihish sa nuk' kam harriturë në fundin' e funditë; ruajmë nga krusma e frysavet' të liga dhe nga të dënuarëtë për jetën' e jetësë.

C' kam un' gjëmëmadhi të të shtronj përrapa, o Zotëresh' e botësë, përveç se çurgje lotësh dhe të sbërthyerë zemëre për bëmet' që kam bërë? Po shtjer, o Virgjëreshë, një sy përdëllimi mbi dhil' - e dobësijën' e shpirtit' t'im' të prujëtë. Shkrî mjegullat' të errëta të plëngjëvet' të mijë, dhe shliro, të lutem, nga kjo dit' e ngushtë që më ka kapluarë, mua robin' t'ënt.

Ti je pushteta e ime dhe përkrahja e ime dhe mprojta e patundurë, dhe ti je ngushullimi i shpirtit' t'im' të pikurë; andaj' ngjat-i veshinë klithmës' që të bënj, o Nën' e Perëndijësë, dhe dëlir-më nga ç'do trubullimë shpirti dhe brengë të jetësë.

Lëvdim' i besëdrejtëvet' dhe mproj' e mburrim i gjithë sa janë, o Nën, për jetën' e jetës e Virgjërë, lut-iu pa pushim Birit' t'ënt dhe Hyjitë, për shpëtimin' t'ënë.

Ti, o Virgjëreshë, e plot' hire Zoti, je tempull Perëndije dhe caku i hyjëmë i Shenjtës' Trinjë, së shenjtës' mbi të shenjtatë; ti je ay lumi i gjithë mirësijavet', që rjedhën nga Parajsa; darovat' të begata të hirevet' që mëndja nuk' munt as t'i nxërë fal-u me duar' plotë gjith' robëvet' të tû, që të të bekojëmë të gjithë me besë, o Nën' e Perëndijësë, si mburonjën' t'ënë, ne që nuk' poshojëm' së të lavduriari me të brohoritura.

Tungat' të zemrës' s'ime ushtuan', o Nën' e Zotitë, Ti kij-më mëshirë dhe shpëto-më syresh sa shpejt' e më shpejtë.

Ti, që të vetëmin' të pafajmin' linde, më fal hirin' e ndjesësë për gjithë mëkatat', që kam bër' në jetë, o e pazhig' e blanë.

Kur të më vinjë koha, që të përsillem jetësë, o Nën' e Perëndijësë, ruaj-më dhe shpëto-më nga leqet' të të ligutë, o e shenja ti përmbi gjith' të shenjtatë.

**TË LUTURA T'ËN-ZOTI J. K.
PËR T'I LYPURË NGUSHULLIMIN'E TIJE
DHE NDIHMËN E TIJE TË HYJEME**

Ti që, në ç'do kohë edhe në ç'do herë, je i adhuruuarë dhe i lavdëruarë në qìell edhe mbi dhë, o Krisht o Perëndi, që ke durim të math, që je mëshirëplotë, që je përdëllimtar, që i don të drejtëtë dhe për mëkatarët të vjen dhimsurijë, që thërret të gjithë në rrugën'e shpëtimitë, me të zotuarët' t'ënt të gjithë të miravetë, për jetën' e pastajme. Ti tashti, o Zot, qas edhe pëlqe të luturat' t'ona, dhe prij-i jetës' s'ënë rrugën' që shënove me porosijat' t'ënde. Shenjtëro-na shpirtinë, dëli trupet' t'anë, drejto-na gjyqimetë, këthill-na mejtimetë, edhe na

shpëto nga ç'do gullçim të keqë dhe c'do pikëllimë. Na vër për rrëth' si mur, Engjejt' t'ënt të Shenjtë, që, ruajtur' edhe prijturë nga rjeshtat' të tyre, të mundim' të harrijëmë të njëjëtit të besimitë dhe lavdin' t'ënt të njohimë, që s'ka si mbërrihet; se ti je i bekuarë në jetë të jetëvet'. Amin.

Epu, o Jesu, ngushullimin' t'ënt, të shpejt' e të fortë, robëvet' të tu në kohën' kur të plogura janë frymat' t'ona. Mos na unda nga shpirti' në kohën e brengësë, mos na rri lark nga mëntë në kohën' e rrezikutë, po nxito gjithëherë në ndihmënë t'ënë. Qasu afër' nesh, na uqas përanë, ti që je gjithëkundi; dhe sindëkur gjith' monë je me Apostujt' t'ënt, gjithaq', o Dhimsëtar', bashko vethen' t'ënde dhe me ata që kanë në zëmër' mallin' t'ënt; që, me ty të lidhurë, të të lumërojemë, dhe të të lavdërojëmë të shenjtën' mbi të shenjtatë Frymën' e Shenjtë t'ëndenë.

O, ajk' e ëmbëlsijësë, Jesu, o Drit' e botësë, shëndrî-më syt' të shpirtitë, o Bir i Perëndijësë, me të shkëlqyerët' t'ënt nga ndriçim i hyjëmë, për të të lumëruarë, o drit' e pa ngrysurë.

O ajk' e ömbëlsijësë, o Jesu, që jë dëfrim' i shpirtit' t'im, Jesu që mëndjen' t'ime ma dliре nga gabimi, o Zot mëshirëmath, o Jesu shpëto-më. Ti Jesu, që je Shpëtimtar' i im', o Jesuj i im, që je pushtetëmath mos më lesho nga dora, o Shpëtimtar Jesu kij dhimsë për mua dhe më shpëto, Jesu, nga gjithë ndëshkimetë, dhe bëj-më të kem pjesë bashkë me të shpëtuarëtë, Jesusj' i im' më vër në radhën' e atyre që ke sgjedhur' vehtë, Jesu që dhimsurijë ke për njerëzijënë.

O ajk' e ömbëlsijësë, o Jesu, që jë lëvdij' e Apostujvetë, o Jesuj' i imë, mburrim' i Dëshmorëve, o Zot pushtetemath; shpëto-më, Jesu, shpëtim' i imë, mua që po vinj të të lypënj ndihëmë, o Jesuj' i imë, y'l' i bukurijësë, o shpëtimtar Jesu kij dhimsë për mua, me hirin' e të luturavet' të Nënës' që të bëri, dhe Jesu, të gjithë Shenjtorëvet' të tû, dhe të gjithë Profetëvet' dhe më bëj, Jesu o Shpëtimtar' i imë, të gëzonj dhe unë gëzimet' të Parajsitë, Jesu, që dhimsurijë, ke për njerëzijënë.

Uratë për nevojat' të gjordes' së krishterë

I fal, o Zot, ata që na kan' mërijë dhe na bëjën keqë.

U bëj të mir' atyre që bëjën' të mirënë.

Vëllezërvet' t'anë dhe njerëzvet' t'anë u fal ato që lypin' për shpëtim të shpirtitë, dhe jetën' e pasosurë;

Vështro të sëmurëtë dhe fal-u shëndetinë;

U prij rrugën' atyre që janë në det;

Përsill shtegatarëtë;

I ubëj krah mbretitë; u fal fajet atyre që na gjinden' neve me shërbes e ndihëmë;

Me mëshërirën' t'ëndë të madhe përdelle ata që na kan' vënë, neve të pavlejëtit, të lutemi për ata.

Kujto, o Zot, eterit' dhe vëllezerit' t'anë, që përpara nesh, kan' ndërruarë jetë, dhe ep-u të prëjturë, atje ku derdhet' drita e fytyrës s'ate;

Kujto, o Zot, ata që ndihin' për të mbarën dhe për sbukurimin' e qishavet' të tua të shenjta dhe fal-u të lypurat' të tyre për shpëtim të shpirtitë dhe jetën' e pasosurë;

Kujto-na o Zot, dhe ne, të mjer' e mekatarëtë, robërit' të tu, që s'jemi për të qënë dhe na prij në rrugën' e urdhëravet' t'ënde, me hirin të të luturavet' nga an' e Nënës s'ate së dlirës' mbi të dli-ratë, Mërijës, Zonjës' s'ënë, Nënës' së Perëndisë, së Virgjérës' për jetë dhe nga an'e gjithë shenjtorëvet' të tu, Amin.

**TË LUTURA FRYMËS' SË SHENJTË PËR T'I LYPURË
HIRIN' DHE TË SHENDRITURIT' TË SAJE
PËR GJITHË TË KRISHTERËTË.**

Mbëret qjellor, Ngushëllimtar, fryma e së vertetës, që ndodhesh kudo dhe i mbush të gjitha, thesar' i të miravet, dhe dhurëtar i jetësë; eja dhe buj ndër ne, dhe spastro-na prej ç'do pikle, dhe shpëtô, o i Mirë, shpirtet tonë.

Ti, o mbret i qjellitë, shëndosh'u fuqijënë mbëretervet t'anë, që jan besëdreitë; fortëso besiminë; sbut-u fryshtë kombevetë; ep-i paqen' botësë, ruaj me të kujdesurë këtë kish të shenjtë; et' e vllerësit t'anë, të shkuarë para nesh, rjeshtoj-i në lëmën' ku rrrijën' të drejtëtë; dhe neve, të penduarë dhe të njojur' fajtë, qas-na përanë teje, si i mir' që je, dhe që dhimsurijë ke për njerëziënë.

Ati, shpresa e ime, Biri streha e ime, dhe Fryma e Shenjtë mburoja e ime. O Trinj' e Shenjtë, qoftë për ty lavdî.

TË LUTURA PËR SHPIRTET' TË TË VDEKURVET'

Kujtò, o Zot, ata t'en' etër' e vellezërë, që kanë mbyllur' sytë me shpresë të ngjalluri në je-

tënë e pasosurë, si edhe gjith' ata që mbaruan' jetënë me drojë të përshpirtëme dhe me besim feje, dhe fal-u ç'do mëkatë të bërë me të dashurë dhe me të padashurë, me fial' e me vepërë, ose me të menduarë. Dhe bëj-u cak të ndenjuri në vënde të ndriturë, në vënde të gjelbërë, në vënde dëfrimi, nga ku ushporr ç'do dhimtë, helëm' e psherëtimë, dhe ku të këqyruirit' të fytyrës' s'ate gëzon e ngazullon gjith' shenjtët' të tu, të shekuivet' të shkuarë. U fal atyre vënt në mbretërijën' t'ende dhe pjesë në të mirat' të tua të përjetëshme, që nu kështë gojë të mundinj' t'i tregonjë, dhe bëj-i të gëzojën' jetën' e lume t'endenë, që nuk ka të mbaruarë. Sepse ti jejeta të ngjallurit' dhe prëjtja e robëvet' të tu, që kan mbyllur' sytë, Krisht o Zoti i ynë, dhe ty të lavdërojëmë bashkë me Atin t'ënt, që s'ka kry' e të nisurë, dhe me Frymën t'ende, të shenjtë mbi të shenjtatë, të mirën', që ep jetë, sot e për gjith mon' e për shekuj' t' shekujvet'. Amin.

I.

Lùteje e mëngjesit

Con sentimento

Zot, tē fa-le-mé ha-né sè pér
 tij u gdhiva i gjáll tē t'shér-bénj si zot që
 jé tē tē kêm è be-së è mäll te kjo jeté tē tē be-
 kó-nj prânté kjieb.li tē t'trashgo-nj

Zot, tē falem me harê,
 Sè pér tij u gdhiva i gjáll,
 Tē t' sherbénj, si zot që jé,
 Tē tē kêm e besë e mäll;
 Te kjo jeté tē t' bekónj,
 Prân te qelli tē t' trashgónj.

II.

Con slancio

Pe ren-di i lar-ti yn' Zot
bašhk me né té jesh ti rot ku té
rrim è ku té ve m se po
ty pér ndih-mö ke - ni Zot i
lart e Pe ren di kij na
t'ojith ve li pi si e si t'triu-he
mi me br sé mos na le té
biem ndë fte sé mos na le té
biemndë ftesë mos na le té biem ndë ftesë

Perëndî i larti yn' Zot,
Bashk me né tê jêsh ti sot,
Ku tê rrîm e ku tê vemi;
Sè po tîj për ndîhmë kemi.
Zot i lart e Pérëndî,
Kîjna t' gjithve lipisî,
E si t' trûhemi me besë,
Mos na le tê biem ndë ftesë.

III.

Lütëjetë mbrëmës

con dolore

1 Zot i math ù bie tē flëë è ngë
2 Jam è ngulem te ky shtrat è më
di në ngrefsha mëë shpir-tin t'im ù tij t'e
ruan yn' Zot si At po në vde-ksha te kio
lëë shpir-tin t'im ù tij t'e lëë
natë fal - më o Zot çë - do më - katë
Em u ra - tën Zo - ti Krisht i -
ra - tën o Më - rü Ti be - komë o Pe - rën - di

Zot i math, ù bie tē flëë
È ngë di në u ngrefsha mëë;
Shpirtin t' im ù tij t'e lëë.
Jam e ngulem te ky shtrat,

È më ruan yn'Zot, si At.
Po në vdeksha te kio natë,
Fal-më, o Zot, çë-do mëkatë.
Em uratën, Zoti Krisht;
Em uratën, o Mërî;
Ti bekô-më, o Perëndî.

IV.

Përdëllim madhit Perëndî

O i pâ-sosmi Perëndî,

O i pushtetshmi i madhi yn'Zot,

U tê lypinj lipisî,

Tuke derdhur syyshit lotë.

Ndjena, ndjena, i madhi yn'Zot.

IV.

Përdëllim madhit Perëndî

O i pâ sos-mu Pe-reñ-dî o i push
tetshmi imadhi yn'Zu... u tê - lypinj li-pi-
-si tu-ke der-dhur syy shit lotë

Ritornello

Ndy-e-na ndj-e-na i madhi yn'Zot
ndj-e-na ndj-e-na i madhi yn'Zot

O i pâ-sosmi Perëndî,

O i pushtetshmi i madhi yn'Zot,

U tê lypinj lipisî,

Tuke derdhur syyshit lotë.

Ndjena, ndjena, i madhi yn'Zot.

Kûr mëkatën ù llojás,
Helmit zëmbra m' mblomet plot;
Po m' gënjen i bushtri gas,
È t' fëjènj, o i madhi yn' Zot.

Nndjena, ndjena, i madhi yn' Zot.
Dishirònj të skomollisém;
Po ng' e gjênj ú priftin sot;
Tue shamtîjtur të lipisem,
Të më ndjesh, o i madhi yn' Zot.

Nndjena, ndjena, i madhi yn' Zot.
Psherëtînj me t' math tërbim,
Sè t' kam ftesur shumë mot;
Po kâ t' shkulet shpirti i im,
Se t' fëjènj mëë para, o Zot. Ndjena...
Gjith të ligat unë i shkofsha,
Edhè zënsha fill c'ë sot;
Edhè vdëkjen e durofsha,
Po s' dua mëë t' fëjènj, o Zot. Nndjena....
Ligësin e gjellës t'ime
Dua t' harrònj, è tìj, ç'ë sot,
Dua të kêm te zëmëra e ime,
Vetëm tij, o i madhi yn' Zot. Ndjena...
Rrofsha edhè në varfëri,
Nndér mos patsha è porosî;
Po ti kijëm lipisî;
Mos më le në faj, o Zot. Ndjena...

V.

Më parë se Kungimi

Ej-ao Zot è Pe-reñ-dî
në ktë zëmërë e në ktë gjî u të
përës me lotë ndë sy me gë zim è
trëm-bë-sî u të përës me lotë ndë
sy me gë zim è trëm-bë-sî

Eja, o Zot e Perëndî,
Në ktë zëmërë e në ktë gjî;
Të përës me lotë ndë sy,
Me gëzim e trëmbësî,
Me tërbim è me harê,

Te ky shpirt çë mua më dhê.
Për ktë shpîrt te jeta jerdhe
E për mua gjith gjakun derdhe
Pr' atë gjak të parkalès,
Ip më hir sa mos të t' ftes.
Perëndî tri herë shejt,
Te kjo zëmër' eja shpejt,
Si nga dielli rrëmp i mirë
N'dë të thellët errësirë.
Eja shpejt e mos mënò,
È ktë shpirt më shejtërò.
Mos t' vërrêsh, o i madhi yn' Zot,
Se ù jam një grushtëth bot;
Po t' kujtosh se ti jê At.
Eja njize somenât.

VI.

Pas Kungimit

Gëzou, gëzou, o shpirti jim
Harrò ftesat, rî me gëzim.
Gjella zù e vdekja sosi,
Yn' Zot me hirë të kjosi.
Aì t' ushqjen em buk e verë
Të kujtonesh kurdoherë:

Sâ t  deshi e s  pesoi
E s  gjak e diers duroi.

Oh ç  e madhe dashuri!
I Zoti vj n te nj  mavr ;
Te nj  mavr  si u i mjer ,
Rii fsh hur n  buk e ver .
Oh! ç  mist r i madhi k !
U' gj  ng  shoh e t' j t r s' d :
Zoti Krisht i nj r zuar
Tek' u rr  i levd ruar.

Rr  si mik ed  si At
U' gj  ng  shoh e t' j t r s' d :
Bekuar Ti kl fsh , i madh' yn' Zoti!
I habitur, me syt nd r lot:
Tij t  fal z embr n t'ime
Tue thritur po nga thrime:
Shejt  Ti j  o Per nd ,
Shejt  Ti j  e me fuki
P r m m n e t'in' Zoti,
Shpoj m mua ç  faj ndoti;
Se Aj , me dhime e l t
K t  g zim l  neve s t.
K t  g zim, kt   mb ls 
Ç  m  ngrohi t  ftohtin gj ,
Tij t  fal e t  d ft n j
P r s  mot u do t  rronj.

VII.

Shpirtit Shejt

E ja Shpirt e Pe - rën dì pér vë
-lo më ti ktë gjî u të pérès me di - shi - rim shej të

Ritornello

ro më shpirtin t'im E - ja

Shpirti Shejt i im e ja e ndru te shpirtin t'jm

Eja, o Shpirt e Perëndî,

Përvëlo më ti ktë gjî:

U t' pérès me dishirim,

Shejtérò-më shpirtin t'im.

Eja, o Shpirti Shejt i im,

Eja e ndrite shpirtin t'jm.

Flakë e gjallë e Shpirtit Shejt,

Dhizëm zëmbrën t'ime shpejt,

Eja, o Fryma e Parakletë,
Ngushëllò-më me të vërtetë.
O parràis i shpirtit t' im.
Mblò-me zëmbrën me gëzim.
Dritën t' ënde, o Shpîrt, dhurònë;
Dhis me zjarrin zëmbrat t' ona.

VIII.

U tē falem, o Mērī

Dolce

The musical score consists of six staves of handwritten notation. The first staff begins with a G clef, common time, and a dynamic marking 'Dolce'. The lyrics are in Macedonian, with some words in German. The second staff starts with a B clef. The third staff starts with a C clef. The fourth staff starts with a D clef. The fifth staff starts with an F clef. The sixth staff starts with a G clef. The lyrics are as follows:

1 Fa - lem Vir - gjë - ré e dé -
2 Zo - nja e ma - a - dhe e shën
li - ré o - e hir - plo - ta e shën Mē - ri
Me - ri mē - mē et' lar - tit Pe - rën - di - i

mbi gjith' grā - àt ti jē e fat -
kij - na mā - all e da - shu -

- mi - ré sè t' Pā - sos min kē - è
- ri i kij - na gjith. ve li - pi -

ndē - gji klo - ofsh' e lu - me
sī - i per - nè Bi - rin

pēr gjith mo - nē basht me Bi - rin t'endt'ēn -
lu - tu o mē mē si e dhēsot tē he - ra te ke - nae

Zo - né A - shtu - kloft A - shtu - kloft
mbrē - mié

Falem, Virgjérë e dëlirë,
O e hir-plota e shën Mëri;
Mbi gjith' grât ti jê e fatmirë,
Sè t' Pâ-sosmin kë ndë gjî.
Klofsh' e lume për gjith-monë,
Bashk me Birin t'ënd t'ën Zonë.

Zonja e madhe e shën Meri,
Mëmë e t'lartit Perëndi,
Kîjna mâll e dashurî,
Kîjna gjithve lipisî;
Per nê Birin lutu, o mëmë,
Si edhë sot te hera e mbrëmë.

IX.

O Mëma e dàshurë

Largo affetuoso

The musical score consists of four staves of music. The first staff starts with a treble clef, a common time signature, and a key signature of one sharp. The second staff begins with a bass clef, a common time signature, and a key signature of one sharp. The third staff starts with a treble clef, a common time signature, and a key signature of one sharp. The fourth staff starts with a bass clef, a common time signature, and a key signature of one sharp. The lyrics are written below the notes, with some words underlined or grouped by brackets. The lyrics are:

O me - ma e dì - shu - ré
e - shën. Më ri - i pà tý i gzu - a - rith
të - - rro.oy nghé dî me pshere - ti. me té thom nga
thru - me ~ me ma i . me o me ma i ~

O mëma e dàshurë,
E shën Mëri,

Pà tý i gzuàrith

Të rronj nghé dî;

Me psherëtime,

Të thom nga thrime:

O mëma e ime,

O mëma e ime.

Dzura tē thrisja
Çë kur u leva
E te kjo zëmbërë
Thellët tē preva.
Pra, me lëvdime
Tē thom nga thrime:
 O mëma e ime,
 O mëma e ime.

Po shih, o e bukurë,
Sa armikj me vijën;
Po shih si t'èrrurit
Në Pisë m'shtijën;
Tîj, me rënkime
Truhem nga thrime,
 O mëma e ime,
 O mëma e ime,
Po tîj, o Virgjérë.
U kam për mëmë;
Për bîr nga i Ngrykjuri
Të kleva dhënë.
Pra, me lëvdime
Po thom nga thrime:
 O mëma e ime,
 O mëma e ime.

Te jeta e lúftavet
Kurr mos harrò-më
Te hera e vdèkëjes
Ti ngushellò-më
U, me bekime
Do t' thom nga thrime:

O mëma e ime,
O mëma e ime.

Kúr te Parràisi
Të vinj ndë-vonë,
Bashk me të lùmurit
U për gjith-monë.
Po me këndime
Do t' thom nga thrime:
O mëma e ime,
O mëma e ime.

X.

Lëvdoni Mërin

Lëvdoni Mërin
O jù të krështerë;
Lëvdóni e ngâ herë,
Sè pruri lirin.

Lëv - do - ni Më - ri - in o -
jü lë kre . shterë lëv . co - ni ngå -
he - reë sè pru - ri li - rin Lëv -
do - ni Lëv - do - ni Lëv - do ni Më - rin

Ritornello

Lëvdoni, lëvdoni,
Lëvdoni Mërîn.

Si lil e dëlirë,
O Virgjérë, u leve,
Për tij edhë neve
I Larti do mirë.

Në garbët të vetë,
Si bîr, e njerzove,
È ashtù na shpëtove
Nga armiku për jetë.

Nnga zgjedha më e rëndë
Na ndzore, o Mëri,
E drekjin e zî
E shkele me këmbë.

Mbi t' jerët te qjilli
Për syllë jê e para;
Të vrëren përpara
E hënxa edhë dielli,
Yn' Zot të buroi
Me ndér e me hie,
Të búkurit krie
Me hij të rrethoi.

Me kënka e të rënë
Shejtorët t' lëvdojën
Edhë te bekojën,
Si zonjë e si mëmë.

Si zonjë e si mëmë
Ti kîjna mëshirë,
Te hera e vështirë
Të vdëkjes t' ënë.

O mëmëza e jonë,
O Zonja e bekúarë,
Të klofshim të trúarë
Për mot e për monë.

XI.

Po rroft Sh n M ria

Adagio

po rroft Sh n M ria
me t  d shurin b r.
C e t  an t p r h r
I pruri k t 

Po rroft Sh n M ria

Me t  d shurin b r,

C e t  an t p r h r

I pruri k t .

Nnga vendet e 'tyre
Arbresh t-Shkjiptar ,
T  bes s luftar ,
I reshti me 't .

Për besën e Zotit
Të pasurat lanë
U nisën e vanë
E jikën me 'të.

Te nata, si nj'izë,
I prîti me dritë,
E i solli në ditë,
Si 'rêzë, me 'të.

Nndér fusha e ndér pyje,
Nndér malet i shkoi,
E dêjtin ndérroi
Ndë sterë pér 'ta

Nga viset e dâshura,
Ku shumë u nderuan,
Ku trima u dëftuan
I pruri këtù.

Tsa male edhé Shkëmbin,
Një shesh atà gjetën;
Me shpresën u mbatën,
Mos t' vdisjën këtú.

Mëë para te rrëzat,
Ku tendazit kishën,
Të Zonjës bëën klishën,
Çë ndodhet dhe sot.

Ku vete gjith kombi,
Me lotë ndë sy,
E « t' falem Mëri »
Tue shprejtur, përthot.

Nngë mënt të rrëfienj
Gjith hiret çë kâ,
Çë sheh e çë pâ
Katundi arbërësh.

Shëndetin e pakjen
Dhuròn kûj i duhet,
E gjegjet qe i truhet
Kjò Perëndeshë.

Lëvdohu, katunt,
Për fatin çë kë,
Së i dashur ti jë
Nga mëma e vërtetë.

Ajó me mëshirë
Nën skjepit të mbân,
E shkjipes i ngjân
Mbi çerdhen e vetë.

O Zonja e Parraisit
Çë akjë na do mirë,
Të bardhë e të lirë
Te shpirti na shto.

Te viset e hùaja,
Ku dritën na pâm,
Ku 'Arbërin klâm
Ti mos na harró.

Shkon moti si lumi,
Rrî dielli edhé ngrëhet,
Por ujë ngë bëhet
Te remat kí gjak.

Te zëmbra e jonë
Një goxdë po kemi
Të gjithë sâ jemi,
Kush djalë e kush plak.

Shpëresën e motshme
Po bën-na të rê;
Si mëmë çë jë
Mbaroje njëmément.

Ti ndihna të shkojëm
Nga Prìndërat erdhën,
Ku gjàkuthin derdhën,
Për t'ëmbëlin vent.

XII.

Krishtlìndia

The musical score consists of five staves of music in common time, treble clef, and a key signature of one sharp. The lyrics are written below each staff in a mix of Latin characters and a script that appears to be a form of Old Church Slavonic or a similar language. The lyrics are:

Kûr Shën Më ru i - i - i - a té e
fto - o hta shpellë ndë - na té t' thellë J-i -
siu - in na dha me shey tet du - ar
mbé krahë e mu - ar e per - gë -
zo - i e - dhëekën - do - i

Kûr Shën Mëria,
Te e ftohta shpelë,
Ndë natë t' thellë,
Jisúin na dha,

Me shejtet duar,
Mbë krahë e muar,
E përgëzoi
Edhë e këndoi:

Të lut, o Bîr,
Me dashuri,
I jetës zot.

Çë t' math shërbës
Shoh ë kam bësë!
Atë cë m' bëri
U bëra sot!

Kush mënt t' e thoshëj!
Kje Faremiri,
I pâ-kufiri
Te djeba rrî,

Si i vogël djalë,
Çë ngë kâ fjalë;
Si edhë një i vapkëth,
Një Perëndi!

U thom ndë vëtëhe:
Çë t' math këshill
Ti pate, o Bîr,
T' vije këtù!

Sâ një njerî
T'ish Perëndî,
Ti leve è u bëre
Djalëth kështû.

Thùajmë përsè,
E Larta Fjalë,
Si i vogël djalë,
Po klâ e rënkòn?

XIII.

Lazëri

O mirë mbrëma
Ksâj zoterî,
Çë ndë ktë sphî
Ndodhet, ù thom.

Dua t' thom një thagmë
Të Perëndîs,
Çë bëë te fshati
I Betanîs.

Ish një njerî
Çë kluhej Lazér;
Dy motra kî
Pati e jo mëë.

Tuke bëér mirë
Rrojti gjith- monë,
E me gëzim
Shërbeu t'ën' Zonë.

Lazëri vdikj
E t' motrat la,
Pa print, pa mikj,
E në kopós.

— Si, vëllàuthi yne,
Mora të mbiodhi?
Si kështu njize
Gjellën të vodhi?

Thanë të motrat
Nd' atë këkjî:
— Si lipisî
Për nê ngë pat?

Prân e varrzuau
Me t' math vajtim;
U ngren e shkuan
Te Zot i Krisht.

— O Zot, i thanë,
Në kishe klënë,
Vdekur s'e kishëm
Vëllàuthin t'ënë!

— Jo mëë vajitime;
I tha yn' Zot.
Kje besa e ime
Atë çë thot:

Se jam u gjella;
Jam ngjallësia;
U Perëndia,
U Krisht Zot.

Niset ahìerna,
Në fshat arrëën;
— Nanì tregomni
Ku kalltur ëë.

Në varr u kjas
Me syt plot lotë.
— Ndzírni atë rrasë,
Gjindes i thot.

Me zëë të math
Thërrët e thot:
— Dil jasht, o Lazër,
Ngreu nga ajò botö!

Eja t' mësòsh
Gjindes së lënë
Çë vjen më thënë
Kjo morë e shkretë.

Lazëri ngrëhet
Nga varri i zî,
Ë i jep lëvdî
Të madhit Zot.

— S' mënt të ju shtiell,
Prân gjindes thot,
Çë helm i madhi
Isht ajò botë.

Vetëm ju thom
Se kush bën mirë,
Do t' gjenjë t' mirë
Te tjetra jetë.

XIV.

Udha jonë pér ndë Qiel
Shtëpî t'ím Et ishtë ndë qiell.
Pér atje po udhëtonj
Dot' shoh Isun' shpëtím çë iep,
Pér atje po udhëtonj.

Të dashurit çë dëshironj
Un' shpejt ata dot' i shikonj
Dhe zën e ëmbël dot dëgjonj
Pér atje po udhëtonj.

Me bes' parajsinë e shikonj.

Për atje po udëtonj;

Ku faj të hynjë nuk kuzon,

Për atje po udhëtonj.

O udhëtar i lodhurë

Dot gjesh ventë për të prjturë;

Nga frik' e vdekje ti shpëton,

Për atje po udhëtonj.

Po vijmë ne o Zot' i madh!

Udha jonë po mbaron

Ku Zoti Krisht më para ka ardh;

Dhe për jetë po mbretëron.

Edhe të vdesë trupi im,

Shtëpi të ndritëme na ep;

Vdekja për ne ishtë fitim,

udha jonë po mbaron.

XV.

Lidhje Vëllezërësh

Sa e ëmbël lidja e jon,

Lum ay çë kërkon;

Zoti ndë dashurî na mban,

Prej vete nuk na ndan.

Në ishtë Ati yn
Në ishtë Shpëtimtar,
Kurora neve po na pret
Nndë qjelli nga i madhi Mbret.

Së bashku vuajmë
Shpëresa ishtë një,
Bashkë ne rojmë ndë gëzim
Se kemi një kël'im.

Kur helmi na harin
Dhe na redhon shtrëngim,
Derdhim ne lote me kuzim
Falëmi pa pushim.

Ndarja ndë këtë dhë
Zëmbratë na helmon,
Po ne dot mblidhemi ndë qjelli,
Kjo gjë fort na gëzon.

Atje helm nukë ka,
Të klarë edhe vaj;
Lote atje më nukë ka,
Sepse atje s'ka faj.

XVI.

Krishti pret fajtorëtë.

Krishti pret fajtorëtë

Epni botës këtë zë:

O fajtorë kthehuni, merni këtë dhureti.

Epni botës këtë zë:

Krishti pret fajtorëtë;

Kthielët flisni këtë gjë,

Krishti pret fajtorëtë

Krishti pret fajtorëtë

Si dhe mua prej ç' do faj,

Mua sot ay më lan nga ç' do ligësi e faj.

Epni botës këtë zë...

Ejani tek Iisuj

Për ne kji ka derdhur lot;

Ndjes e prëhje gjithë kujt, po ep me dorë
[plot.]

Epni botës këtë zë...

XVII.

Lavduri

O Zot perëndî, o Ti përdëlimtar,
Ke dhën Iisunë pér ne Spëtimtar!
Alliluia! tē këndoymë, alliluia. Amin.
Alliluia! falë kloftë tē Lartit. Amin.

O Zot Iisu Krisht! pér këtë dashuri
Ti gjakunë ke derdhur tē n'apëç në lëri.
Alliluia! tē këndoymë, alliluia. Amin.
Alliluia! falë kloftë tē Lartit. Amin.
Be Ty Frymë Sheitë, tē japëm lavdi:
Na vësh zëmbrat t'ona gjth me shëntëri.
Alliluia! tē këndoymë, alliluia. Amin.
Alliluia! falë kloftë tē Lartit. Amin.

TË VËRTETATË TË KRYEFILLIMË TË FEJËS SË KRISTERE

1. Kush na ka krijuarë?

Na ka krijuarë Perëndija.

2. Kush është Perëndija?

Perëndija është e Qënmeja më e përsosurë, Kristetari dhe Zoti i qjellit' dhe i dheutë.

3. A ka trup si ne Perëndija?

Perëndija nuk ka trup si në, Perëndija është fryshtë e thjeshtë; ay është në qjell, në dhe e në ç'do vënt.

4. Përse na ka krijuarë Perëndija?

Perëndija na ka krijuarë për t'e njohurë, per t'e dashurë dhe për t'i shërbyerë në këtë jetë edhe për t'e gëzuarë në jetënë t'jetërë në Parajsë.

5. A është një i vetëm' Perëndija?

Perëndija është një i vetëm, po në tre Vehtë të njënjëjtë dhe të shquarë, që quhenë: At, Bir e Fryma e Shenjtëruarë.

6. A uvesh me mish e ubë njeri ndonjë nga të tre Vehtët' të Trinijës së Shënjtë?

Nga të tre Vehtët' të Trinijës' së Shenjtë uvesh me mish e ubë njeri i dyti, domethën Biri, që quhet Jesu Krisht, i cili është Perëndija e vërtetë dhe Njeri i vërtetë.

7. Përse ubë njeri i Biri i Perëndisë?

I Biri i Perëndisë ubë njeri për të na shpëtuarë, domethënë për të na shpërblyerë nga mëkata dhe për të na bërë të fitojëm' prapë Parajsën, tuke vuajturë mundime dhe tuke shkrijturë vehten' mbi kryq.

8. Çështë Kisha?

Kisha është shoqerimi i të Krishterevet' të vërtetë, domethënë i të pagëzuarëvetë, që njohin' fen' e mësimin' e Jesu Krishtitë, që kanë pjesë në Sakramentat' të Tija dhe që u binden' barijvet' të vënë prej Sajë. Kisha ka qe themeluarë prej Jesu Krishtitë.

9. Cilët janë Barinjët' të ligjësmë të Kishësë?

Barinjët' të ligjëshmë të Kishësë janë Papa, Patriketë edhe Ipeshkëvet' të bashkuarë me të.

Papa është trashëgimtari i shën Pietritë dhe prana krye i dukurë i gjithë Kishësë, Zënvëndës i

Jesu Krishtitë, që është krye i sajë i padukurë ndër syt të njerëzijësë.

10. Cilat' janë mështeret' të kryeparë të fesë?

Mështeret' të kryepara të fesë janë dy: Njënia dhe Trinija e Perëndijësë edhe të Veshurit' në mish, të Pësuarit' mundimetë dhe të vdekurit' të Zotit' t'ënë Jesu Krishtitë. Këta dy mështerë të fësës i dëshmojnë e i shfaqim edhe me shënjën e kryqitë.

11. Si bëhet' shënja e kryqitë?

Shënja e kryqit' bëhet' tuke çuarë mbi ballë dorën e djathëtë me tre gishtëra të parë të bashkuarë mbë një, dhe tuke thën fialët': në emër' të Atitë, pastajë tuke i prurë mbi krahëruarë dhe tuke thën: dhe të Biritë; pastaj mbi sup të djathët' e të mëngjerë tuke thën fjalëtë: dhe të Frymës së shenjtë, dhe mbaron me fjalëtë: amin; ashtu qoftë.

12. Ç'janë Urdhërimet' të Perëndijësë?

Urdhërimet' të Perëndijësë ose Dekalogu janë ligjet' morale, që Perëndija, në Dhjiatën' e Vietërë i dha Mojsiut' mbi malin' Sinaj, dhe që Jesu Krishti ndreqi e miroj' në Dhjatën e re.

13. Ç'është mëkata?

Mëkata është faji faqe Perëndijësë tuke mos i u bindurë ligjës' së Tijë.

14. Mbë sa mënyra bien njeriu në mëkatë?

Njeriu bjen në mëkata mbë katër' mënyra, domethën me mënt, me fjalë, me vepëra dhe me harresë.

15. Sa llojësh është mëkata?

Mëkata është dy llojësh: mëkata e rëndë dhe mëkata e falëshme.

16. Ç'është mëkata e rëndë?

Mëkata e rëndë është të mos bindurit' ligjës' së Perëndijësë në gjasenda me rëndësijë, të bërë me plotë mëntë në krye dhe me vulnet të plotë.

17. Ç'është mëkata e falëshme?

Mëkata e falëshme është të mos bindurit' ligjës' së Perëndijësë, në gjasenda të lehta ose dhe në gjasenda me rëndësijë, po pa pasurë mëntë plotë në krye dhe pa vulnet të plotë.

18. Cilët' janë urdhërimet' të Perëndijësë?

Urdhërimet' të Perëndijësë janë:

I. Unë jam Zoti Perëndija i yt; të mos kesh Perëndij' t'jetërë përveç meje.

II. Nuk dot' zësh në gojë emërin' e Perëndijësë mbë të kotë.

III. Kujtou të shenjtërojsh të krëmtetë.

IV. Ndero t'ët-at dhe t'ët-ëmë.

V. Të mos vrashish.

VI. Të mos bëjsh punë të fëlliqëta.

VII. Të mos vjedhish.

VIII. Të mos bëjsh dëshmijë të rremë.

IX. Të mos dëshërojsh gruan' e t'jetërë-kuji.

X. Të mos dëshërojsh gjërin' e t'jetërë-kuji.

19. Ç'na urdhëron urdhërimi i parë?

Urdhërimi i parë: Unë jamë Zoti Perëndija i yt; të mos kesh Perëndij' t'jetërë përveçë meje, na urdhëron të jemi besëtarë, domethënë të besojëm' Perëndjiënë dhe t'e duamë, t'i falemi dhe t'e shërbejëmë.

20. Ç'na ndalon urdhërimi i dytë?

Urdhërimi i dytë: nuk' dot' zësh në gojë emërin' e Perëndijësë mbë të kotë, na ndalon të përmëndurit' emërin të tijë pa të ndruajturë, të truajturitë, të bërët' bê të rreme të parrug' e të paudhë.

21. Ç'na urdhëron urdhërimi i tretë?

Urdhërimi i tretë: Kujto të shenjtërojsh të

Kremtetë, na urdhëron të nderojëmë Perëndijënë për ditë të krëmte me vepra adhurimi, ndër të cilat Mesha e shenjtë është në krye të parë për të Krishterëtë.

22. Ç'na urdhëron urdhërimi i katërtë?

Urdhërimi i katërtë: ndero t'ët-At dhe t'ët-Emë, na urdhëron të duamë, të nderojëmë dhe t'i ndëgjojëmë prindërit' dhe të mëdhenjët' t'anë.

23. Ç'na ndalon urdhërimi i pestë?

Urdhërimi i pestë: të mos vrashish, na ndalon të vrashim t'jerë, të vrashim vehtenë, të dalimë në përgjishte, të plagosimë, të rrahimë, të shajëmë, dhe të bëjëm' punë për faqe të zezë .

24. Ç'na ndalon urdhërmi i gjashtë: të mos bëjsh punë të fëlliqëta?

Urdhërimi i gjashtë: mos bëjsh punë të fëlliqëta na ndalon ç'do fëlliqërijë, pranë ç'do veperë, ç'do fjalë, ç'do fëjyerë me sy, ç'do vivëllë, ç'do ftyrë ç'do pamë të fëlliqëtë.

25. Ç'na ndalon urdhërimi i shtatë?

Urdhërimi i shtatë: të mos vjedhish na ndalon t'i bëjëmë dëm të afërmit' t'enë në gjërin' e tijë.

26. Ç'na ndalon urdërimi i tetë?

Urdhërimi i tetë: të mos bëjsh dëshmijë të rremë, na ndalon ç'do gënjeshtërë dhe ç'do të cenuarë të nderit' të jetërë-kuji me të padrejtë. Na urdhëron të thomi të vërtetën ne kohën dhe në vendin e sajë.

27. Nga ç' punë na ndalon urdhërimi i nëndë?

Urdhërimi i nëndë: të mos dëshirojsh gruan' e jetërë-kuji, ma ndalon nga të mejtuarat' dhe të dëshiruarat' të liga. Na urdhëron pastaj të dëlirët' të plotë të shpirtitë.

28. Ç' na ndalon urdhërimi i dhietë?

Urdhërimi i dhietë: të mos dëshirojsh gjerin' e jetërë-kuji na ndalon nga të lakuarët' të tepëruarë të pasurijësë.

Pakëzim, Krezëmë a Myron, Efharist'jë, Rrëfyerë, Efqëlijë, Priftërim, Martesë.

29. Ç'është Pagëzimi?

Pagëzimi është Sakramenti që na bën krishterë, domethën ushtarë të Jesu Krishtitë, bij' të Perëndijësë dhe pjesëtarë të Kishës.

30. C'është Krisma a Mirosuritë?

Krisma a Mirosuritë është Mysteri që na bën të Krështerë të plotë edhe ushtëtarë të Jesu Krishtitë.

31. C'është Kungimi d. m. th. Efkaristija?

Eshtë mysteri që në trajtë buke dhe vere, pëershfaqën në të vertetë Trupin, Gjakun' Shpirtin dhe të Hyjëmit' të Zotit t'ënë Jesu Krishtitë, për ushqim të shpirtëvetë.

32. Sa sende janë të nevojëshme për të bër një kungim të plotë?

Janië tre:

- 1) të jetë njeriu në hir të Perëndijësë;
- 2) të dijë dhe të ketë në kujtim se ç'është Kungimi;
- 3) të mos ketë vënë gjë në gojë nga mezi i natësë.

33. C'është të jetë njeriu në hir të Perëndijësë?

Don të thotë të ketë ndërgjegjën të dëlirë nga ç'do mëkatë të rëndë.

34. Qysh duhet' agjëruarë përpara të kunguaritë?

Duhetë agjëruarë në mënyrë të plotë, dome-

thënë se nuk' duhet' vënë në gojë asgjë që të jetë lëndë të ngrëni a të piri.

35. A është pun' e mirë dhe e mbarë të kungohet njeriu shpeshë herë?

Eshtë punë tepër e mirë dhe tepër e mbarë të Kungohet njeriu shpeshë herë, aty edhe për dita me qënë, harrin vetëmë që të kunguaret' të bëhet' me kushtet' që i kan' hije.

36. Ç'është Mesha a Liturgija e shëntë?

Eshtë Sakramenti i storature prej Jesu Krishtitë që në gjasë të bukës' dhe të verës' i bëhet' Perëndijësë mbi alltar prej meshëtaritë, për kujtim dhe të përtëriturë të shugurimit' të Jesu Krishtitë mbi Kryq.

37. Ç'është Pendesa d. m. th. Rrëfyerëtë?

Eshtë Sakramenti i storature prej Jesu Krishtitë për të larë mëkatat' t' bëra pas pagëzimitë.

38. Sa janë sendet' që lypen për të bëré një Rrëfyerëtë të plotë?

Për të bëré një Rrefyerëtë të plotë duhen pesë sende, që janë këto:

1) Të rëmuarët' dhe të kërkuarët' thellë ndërgjegjënë;

- 2) Të penduaret zëmëres' për mëkatate;
- 3) Të ndarët' me zëmër' e me mënt të mos përseriturit' të tyre;
- 4) Të rrëfyerëtë;
- 5) Të shtruarët' gjobimit' të nunërimitë.

39. Ç' është priftërimi?

Eshtë mysteri që ep pushtet të kryeri vepërimet' të shenjtë në punë Kungimi dhe në punë shpëtimi të shpirtëvetë dhe që ngëlin karakterin e meshëtarit' të Perëndijësë.

40. C' është Kurora a Martesë?

Eshtë mysteri që lidhin për jetë burrin' dhe gruanë dhe u falin hirin' të shkojën jetën' bashkë shenjtërisht, dhe të rritin' fëmijëtë pas rrugës së Krishtërimitë. Ata që bashkohen' me kurorë martese gjan të jenë në hir të Perendjësë.

41. Ç' është urata?

Urata është të lartuarët' të shpirtit' me drojë besimi gjere te Perëndija. Urata është e nevojshme dhe duhet bërë shpeshë, sepse Perendija kështu e ka urdhëruarë dhe ndormëtë Zoti fa'ën hiret' të Shpirtit dhe të jetësë vetëm' me anën e uratësë.

42. Ç' është Efkelija?

Efkelia është mysteri e storaturë për ngushullim shpirti dhe trupi të krishterëvet të sëmurë rëndë.

MËNYRA ME SHËRBYE LITURGJIN

1. *Prihti:* ... Në jetë të jetëve.

Populi: Amin.

2. *Diaku:* Le t'i lutemi Zotit.

P. Mëshirô, o Zot.

3. *D.* Le t'i parashtrojmë.

P. Ty, o Zot.

Valleja: Me nërmjetimet e Hyjlindëses, Shpëtimtar, shpëtô-na.

4. Shpëtô-na, o i Bir'i Perëndisë, që u-ngjalle së vdekurësh, ne që të këndojmë: Alliluia.

Lavdi Atit e Birit edhe Shpirtit Shënt, tanë e përherë e në jetë të jetëve. Amin.

O i Bir' vetëm dhe Fial'e Perëndisë që je i pavdekur, dhe dignove për shëlbimin tonë, të mishërohesh prej Hyjlindëses së shëntë dhe gjithmon Virgjërës Marì, e u-bëre njeri pa ndryshuar; që u-kryqësove për ne, ô Krisht Perëndî, edhe shkele vdekjen me vdekje, që je një prej Trinisé së Shëntë dhe lavdërohesh bashkë me Atin e me Shpirtin Shënt, shpëtô-na.

5. Diaku: Urtësî, o të dreitë.

P. Ejani le t'i falemi e t'i biem nér këmbë Krishtit; Shpëtô-na, o i Bir' i Perëndisë, ne që të kendojmë: Alliluia.

6. Shënt Perëndî, shënt i fuqishmë, shënt i pavdekur, mëshirô-na (tri herë). Lavdî Atit e Birit edhe Shpirtit Shënt: tanë e përherë e në jetë të jetëve. Amin, Shënt i pavdekur, mëshirô-na.

7. Pr. Paqje mi ju të gjithë.

P. Dhe me frymën tënde.

Pr. Pas Mattheut:

P. Lavdî më ty, o Zot, lavdî më ty.

(*si mbarohet Ungjilli, përsëri: Lavdi më ty...*).

8. D. ... Le të thomi:

P. Mëshirô, o Zot.

D. ...Dëgjô e mëshirô.

P. Mëshirô, o Zot.

9. Ne që Körëzojmë mystikerisht Qerubimet dhe hymnin Trishëntor Trinisë jetëdhënëse po i këndojmë, le të hedhim lark nesh ç'do kujdes rrojtjeje, se Mbretnë... e të gjithave do të presim, duke patur pas padukurisht Urdhëret Engjëllore. Alliluia, alliluia, alliluia.

10. *D.* ...Lutjen tonë Zotit.

P. Mëshirô, o Zot.

D. ...Me hirin tënt.

P. Mëshirô, o Zot.

D. ...le t'i lypim Zotit.

P. Falna, o Zot.

Pr. Paqje mi ju të gjithë.

P. Dhe me frymën tënde.

D. ...që të rrëffejmë me një mëndje:

11. *P.* Atin e Birin edhe Shpirtin shënt, Trininë e njëqënëshme dhe të pandarë.

D. ...Me urtesî, le të vëm re.

12. *P.* Besoj më një Perëndî, Atin e tërëfuqishim, Krijetarin e qiellit e të dheut, dhe të gjithë të dukurave e të padukurave. E në një Zot Jesu Krisht, të vetëmin Bir të Perëndis' që lindi prej Atit para gjithë jetëve. Dritë prej Drite, Perëndî e vërtetë prej Perëndie të vërtetë, që lindi e nuk u-bë, të njëqënëshme me Atin, me anën e të cilit u bënë të gjitha. Që për ne njerëzit dhe për shpëtimin tonë xbri-ti prej qiejvet dhe u-mishërua prej Shpirtit Shënt dhe Virgjérës Marî dhe u bë njerî. Që u-kryqësua për ne më kohë të Pontit Pilat dhe vojti dhe u-var-

rua. Dhe u-ngjall më të tretën ditë pas shkronjave. Dhe u-ngjitë më qìell e ndënji më të diathtë të Atit, dhe do të vinjë prapë më lavdë të gjykojë të gjallët e të vdekurit, mbretëri' e të cilit do t'mos ketë barim.

Dhe më Shpirtin Shënt, Zotin e jetëdhënësin, që dërgohet prej Atit, që adhurohet e lavdërohet bashkë me Atin e me Birin, që foli me anën e profetëve. Më një Kishë të Shëntë, të Përgjithëshme dhe Apostollore. Rrëfej një Pagëzim për ndjesë të mëkatëve. Pres ngjalljen e të vdekurve dhe jetën e botës që vien. Amin.

D. ...anaforan e shëntë.

P. Mëshirë paqjeje, therore lavdërimi.

Pr. ... Qoftë me gjithë ju.

P. Dhe me frymën tëndë.

Pr. ... Lart zëmërat tona.

P. I ngremë te Zoti.

Pr. ... le t'a përhirojmë Zotin.

P. I ka hie dhe ësht' e drejtë.

Pr. ... duke thënë:

13. *P. I shëntë, i shëntë, i shënt Zoti Sabaoth; qìelli e dheu është plot prej lavdisë s'ate; osanna më të lartat; i bekuarë është ay që vien më emërin e Zotit: osanna ti më të lartat.*

Pr. ...ndiesë tē mēkatëve:

Pop. Amin (dy herë).

Pr. ... pēr tē gjitha:

14. *Pop.* Tē hymnojmë, tē bekojmë, ty tē pērhirojmë, o Zot, dhe tē lutemi Perëndia jonë.

Pr. ... Virgjérën Mari:

15. *Pop.* Tē ka hie me tē vērtetë tē tē lumerojmë ty Hyjlindësen, gjithmon-tē-lumurën dhe tē pēr-mikulluarë dhe Mëmën e Perëndisë s'onië: më tē nderçimen nga Qerubinet dhe më tē lavdëruarën pa pērzasje nga Serafimet, që pa u-cinuar linde Fialë Perëndinë, me tē vērtetë Hyilindësen ty tē madhështojmë.

Pr. ... vērtetës s'ate.

P. dhe tē gjithë e tē gjitha.

Pr. ... pa dënim e tē thomi:

16. *Pop.* Ati ynë që je ndë qiell u-shëntëroftë ëmëri yt; arthtë mbretërija jotë; u-bëftë dëshira jote si ndë qiell edhe mbi dhë. Bukën tonë tē pēr-ditëshme epna-e neve sot, edhe fal-na i fajet, si kundër edhe ne u a falim fajtorëve tanë; dhe mos na shtjer ndë ngasje po shpëtô-na nga i ligu.

Pr. Paqje mi ju thë gjithë.

Pop. Dhe me fryshten tënde.

D. ...le t'i-a unjim Zotit.

Pop. Ty, o Zot.

Pr. Të shëntat të Shëntëve.

17. *Pop.* Një është i Shëntë, një është Zot, Je-su Krishti për lavdë të Perëndisë Atit. Amin.

D. ...Afërohuni:

Pop. Amin, amin i bekuar ay që vjen më emërin e Zotit, Perëndja zoti u-çfaq neve.

Pr. ...Beko trashgimin tënt.

18. *Pop.* Pamë dritën e vërtetë, muarmë fryshtë qiellore; gjetmë Besën e vërtetë, duke i u-falur Trinisë së pandarë; se ajô na spëtoj.

D. falendërojmë Zotin.

Pop. Mëshirô Zot.

D. ...le të shkojmë:

Pop. Mëshirô, Zot, (tri herë), bekô, Zot.

19. *Pop.* më emërin e Zotit — Emëri i Zotit qoft' i bekuar që tanë e gjer më jetë. (tri herë).

Pr. ...e shpëtô na.

Pop. Amin.

Diftonjësi

Urata tē mëngjezitē	pag. 5
Urata Sh. Mërijesë	» 8
Urata pér Engjëllin' e Rojesë	» 9
Urata mbë tē ndenjurë në bukë	» 10
Urata mbë t'ungriturë nga buka	» 11
Urata tē mbrëmjesë	» 12
Urata Zotit' Krisht nga ana e fëmijëve	» 14
Urata Sh. Mërijësë	» 16
Urata pér Rrëfiminë	» 19
Urata Zotit' Krisht pér t'i kërkuarë pendesë	» 20
Urata para Kungimitë	» 21
Urata tē faluri ndërse pas Kungimit	» 24
Uratë e sh. Vasilit tē math	» 26
Doksologja	» 27
Tē lutura Zonjës' Sh. Mërijë pér nevoija tē ndryshëme tē jetëve dhe pér t'i lypurë tē përkrashurit' tē saje	» 29
Tē lutura t'ën-Zoti J. K. pér t'i lypure ngushul- limin'e tijë dhe ndihmën e tijë tē hyjeme	» 37
Uratë per nevojat' tē gjindes' së Krishterë	» 39
Te lutura Frymës' së Shenitë pér t'i lypurë hirin' dhe tē Shendriturit' tē saje pér gjithë tē krishteretë	» 41

Te lutura për shpirtet' të të vdekurvet' . . . pag. 41

Vjersha fetare

Lûteje e mëngjezit, <i>Zot, të falem.</i>	» 43
Lûteje e mëngjezit, <i>Perëndî.</i>	» 44
Lûtëje të mbrëmës, <i>Zot i maht</i>	» 46
Përdëllim madhit Perëndî, <i>O i pâ-sosmi</i>	» 48
Më parë se kungimi, <i>Eja, o Zot</i>	» 50
Pas Kungimit, <i>Gëzon, gëzon</i>	» 51
Shpirtit Shejt, <i>Eja, o Shpirt e Ferëndî</i>	» 53
U të falem, o Mëri Falem, <i>Virgjëre</i>	» 55
O Mëma e dàshurë, <i>O mëma e dàshurë</i>	» 57
Lëvdoni Mërin, <i>Lëvdoni Mërin</i>	» 59
Po rroft Shën Mëria, <i>Po rroft Shën Mëria</i> . .	» 62
Krishtlindia, <i>Kâr Shën Mëria,</i>	» 66
Lazëri, <i>O mirë mbrëma</i>	» 68
Udha jonë për ndë Qiel, <i>Shtëpî t'im Et</i>	» 71
Lidhje Vëllezërësh <i>Sa e ëmbël,</i>	» 72
Krishti pret fajtorëtë, <i>Krishti pret</i>	» 74
Lavduri, <i>O Zot Perëndî</i>	» 75
Të vërtetatë të kryefillimë të fejës së	
Krishtere	» 76
Mënyra me Shërbje Liturgjin	» 87

L. 4